

Sadjarsko obvestilo št. 8/2018

Letina, kot je še ni bilo...

Tržna pridelava domačih jabolk v letu 2018 je razkrila vse posledice »prespanih« dveh zaporednih praznih letin (pozeba 2016 in 2017). Nekoč, v 80-tih letih prejšnjega stoletja je med pridelovalci jabolk bila prisotna prevladujoča miselnost, da se z ustreznimi tehnološkimi ukrepi ob pravem času na pravem mestu mora in da ekonomično pridelati dovolj jabolk namizne kakovosti tudi v Sloveniji. Danes pa med sadjarji prevladuje pesimizem »klimatskih sprememb«. Poltične rešitve imajo prednost pred strokovnimi. Od države se pričakuje, da bo rešila vse tegobe neugodnih klimatskih razmer in priskrbela poceni sezonsko delovno silo. Malo je sadjarjev, ki jim je v letošnjih vremenskih razmerah uspelo dobro organizirati in pravočasno izvesti vse pomotehnične ukrepe v tehnologiji pridelave jabolk.

Vreme se danes res spreminja! A se ni tudi v preteklosti? In kljub temu, da imamo danes v prvi četrtini novega stoletja na razpolago boljše traktorje in pršilnike ter vse pripadajoče priključke in samostojne specialne delovne stroje in da so nasadi jablan zadnje generacije zaščiteni s protitočnimi mrežami in da jih je mogoče aktivno ubraniti tudi pred sušami in pozebami z namakanjem ter oroševanjem in je na razpolago bazično znanje, mogoče je izbirati med FFS sredstvi in listnimi ter talnimi gnojili, rastnimi regulatorji ..., se žal tudi v letu 2018 mnogim sadarjem ponovno obeta slaba letina jabolk (drobna, škrlupasta in od toče ter sončnih ožigov poškodovana jabolka slabe fiziološke stabilnosti). Je mogoče izvirni greh ravno v tem, da »miza ponuja preveč« in ni dovolj strokovnega znanja in pravih izkušenj iz tehnologije pridelave jabolk namizne kakovosti in premalo organizacijskih ter poslovnih veščin? Izjema so le redki posamezniki, ki so ob enaki »neugodnih vremenskih razmerah« tudi letos uspeli tehnologijo pridelave jabolk vse do današnjih dni podrediti edinemu končnemu cilju, pridelati »količinsko in kakovostno dober pridelek jabolk.

Za uspešno tržno pridelavo slovenskih jabolk v prihodnje bi bilo koristno, da vsako sadjarsko posestvo zase odgovorno analizira vzroke izida letošnje letine in začne sistematično izboljševati lastno tehnologijo pridelave jabolk namizne kakovosti, prilagojeno vremenskim razmeram tekočega pridelovalnega leta.

Priprave na obiranje nove letine domačih jabolk in hrušk...

Po času zorenja sodi letošnja letina zaradi značilnosti vremenskih razmer med zgodnejše. Zato bodo sadjarji v podravski in celjski regiji na zgodnejših legah začeli z obiranjem skupine klonov GALA že v začetku ali proti koncu drugega tedna meseca avgusta (od 6. do 11. 08. 2018), večina pa takoj po 15. avgustu 2018. Takoj za tem bodo zreli za prvo obiranje tudi že poldovi skupine klonov ELSTAR (od 20. do 25. 08. 2018). Vročinski val bo kot kaže proces zorenja pospešil tudi pri kasnejših jesenskih sortah, zato že sedaj ocenjujemo, da bodo tudi nasadi sorte ZL DELIŠES klon REINDERS nastopili tehnološko zrelost malo prej, v času od 3. do 8. septembra 2018. Vsekakor pa je potrebno pri organizaciji obiranja ob napovedanem dlje časa trajajočem vročinskem valu poskrbeti za takojšnji odvoz obranih jabolk iz nasada, zaradi velike nevarnosti sončnih ožigov. Prav tako bo potrebno modro presoditi, do kake mere se bo pri rdeče obarvanih in dvobarvnih sortah letos še lahko širilo obiralno okno na račun boljše obarvanosti, da ne bo ogrožena fiziološka stabilnost jabolk ob obiranju in kasnejša polična kakovost. Zaradi »drobnejše« letine predvsem drobnoplodnih sort jabolk (GALA, PINOVA, ZL DELIŠES, BRAEBUREN...) bodo višji stroški obiranja. Količinsko obilna in kakovostno slabša letina jabolk v Sloveniji in EU pa bo najverjetneje občutno znižala jesenske odkupne cene za jabolka namizne kakovosti. Enako je pričakovati pri odkupu industrijskih jabolk. Glavna sorta hrušk VILJAMOVKA prav tako v nasadih Podravja zorij hitreje in se bo prvo obiranje v mlajših nasadih do 10-tega leta pričelo že od 6. avgusta 2018 dalje. V starih nasadih pa teden dni kasneje.



Letošnje vremenske razmere so najbolj prizadele kakovost skupino klonov GALA. S pravočasnim temeljitim dodatnim ročnim redčenjem po uspešnem kemičnem redčenju in prilagojeno prehrano se je občuto izboljšala kakovost jabolk in izenačilo zorenja večine plodov v vseh predelih krošenj dreves.



Skupino klonov ELSTAR letošnje vremenske razmere niso prizadele. Količina in akovost sta dobri, še posebej v nasadih, ker se od zasaditve obnove dalje izvaja ročna zimska rez na »KLIK«.



Redke so obnove jablanovih nasadov zadnje generacije zaščitene s protitočnimi mrežami in opremljene z namakalnimi sistemi in po možnosti tudi s sistemom oroševanja za zaščito pred spomladanskimi mrazovi.

OBVESTILO PRIPRAVILA

Mag. Zlatka Gutman Kobal, specialistka za sadjarstvo JSKS, KGZS-Zavod Maribor